

SLOVENIJA – Podatki o notranjem trgu

Ozadje politike

Evropska energetska politika si mora prizadevati dosežati trajnostno, konkurenčno in zanesljivo oskrbo z energijo. Če bo EU nadaljevala po dosednji poti, ta ključni cilj ne bo dosežen. Evropska komisija je v januarju 2007 sprejela energetska politiko za Evropo. Ta politika, ki jo spremlja vrsta dokumentov z različnih področij energije, je bila upoštevana pri pripravi akcijskega načrta za premagovanje ključnih energetskih izzivov, s katerimi se sooča Evropa. Teh izzivov in svoje vloge pri premagovanju le-teh se mora zavedati vsak državljan Evrope. Z ustreznim notranjim trgom se bo povečala zanesljivost preskrbe z energijo in znižala cena energije.

Ključna vprašanja

V Sloveniji sta od julija 2004 trga za elektriko in plin odprta tudi za negospodinjne odjemalce, kar predstavlja 75-odstotno oziroma 90-odstotno odprtost posameznega trga z vidika obsega. Oba trga se bosta v celoti odprla 1. julija 2007. Zaenkrat v maloprodajnem sektorju električne energije še ni bilo veliko konkurence, pri plinu pa ni bilo nobenih sprememb in na trgu se ni pojavil noben nov ponudnik. UPO za elektriko je lastniško ločen, UPO za zemeljski plin pa je pravno ločen. Pravna ločitev sistemskih operaterjev distribucijskega omrežja električne energije mora biti opravljena do 1. julija 2007, medtem ko so sistemski operaterji distribucijskega omrežja plinske energije te zahteve oproščeni, saj nobeden od njih ne oskrbuje več kot 100.000 odjemalcev. Cene električne in plinske energije so pretežno pod evropskim povprečjem.

Pregled trga

Električna industrija

Slovenski trg električne energije leži med tremi regionalnimi trgi, ki imajo različne značilnosti in prevladujoče cene – tj. trgom Srednje in Vzhodne Evrope, italijanskim trgom in trgom Jugovzhodne Evrope. Kapaciteta za medomrežno povezovanje znaša približno 70 % nameščenih kapacitet v Sloveniji; medomrežne povezave z Italijo in Avstrijo so nasičene. Država ima večinski lastniški delež v vseh podjetjih za proizvodnjo energije in ponudnikih omrežij. Največji proizvajalec elektrike (HSE) obvladuje približno 70-odstotni tržni delež. Koncentracija na maloprodajni ravni je precej manjša, saj HSE obvladuje le okrog 34-odstotni delež, večino preostalih udeležencev na trgu pa sestavlja pet družb za distribucijo oz. dobavo električne energije – te obvladujejo 24-, 13-, 10-, 9- in 7-odstotne deleže. Preostale 3 % trga obvladuje pet neodvisnih dobaviteljev, ki pa vsak posamezno obvladujejo zanemarljiv delež trga.

Industrija zemeljskega plina

Slovenija v celoti uvaža zemeljski plin, pri čemer je njena največja dobaviteljica Rusija (57 %), ki ji sledita Alžirija (34 %) in Avstrija (9 %). Organiziran trg zemeljskega plina ne obstaja, sektor pa obvladuje en sam ponudnik (Geoplin), ki plin kupuje in uvaža od tujih proizvajalcev, ga distribuira po Sloveniji, posredno ali neposredno prodaja celotno količino zemeljskega plina v Sloveniji in za tuje partnerje opravlja storitve prevažanja plina po vsej Sloveniji. Geoplin obvladuje 99-odstotni delež veleprodajnega trga zemeljskega plina, preostali delež pa obvladujeta dva tuja dobavitelja (iz Italije in Hrvaške), ki sta pred kratkim vstopila na trg. Edini kupci na veleprodajnem trgu so distributerji zemeljskega plina, ki oskrbujejo končne uporabnike. Celotna Geoplinova prodaja zemeljskega plina se izvaja na podlagi dolgoročnih dobavitelskih pogodb, večina od teh pa se bo iztekla v letu 2007.

Pogostost zamenjave dobavitelja in cene

Zamenjave dobavitelja

Do zdaj je dobavitelja zamenjalo približno 4700 odjemalcev električne energije, kar je manj kot 5 % skupnega števila potencialnih odjemalcev. Na področju zemeljskega plina do zamenjav ni prišlo.

Obseg porabe električne/plinske energije po skupinah – kumulativni podatki od odprtja trga	Elektrika	Plin
Segment odjemalcev		
Veliki in zelo veliki industrijski segment	8 %	0 %
Mali in srednji industrijski in podjetniški segment	2 %	0 %
Mikropodjetniški segment in gospodinjstva	0%	0%

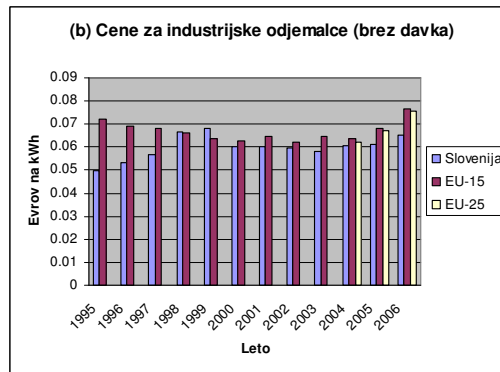
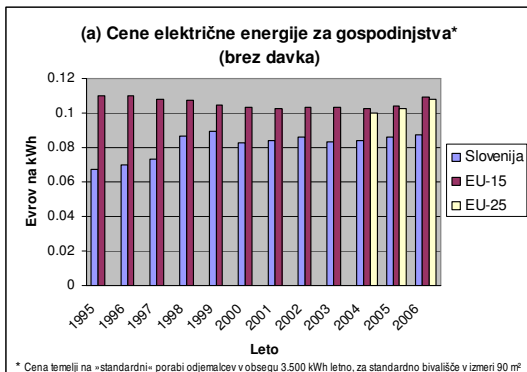
Vir: Evropska komisija, Poročilo o napredku pri oblikovanju notranjega trga s plinom in električno energijo, SEC (2005) 1448.

Cene električne energije

Cene električne energije za gospodinjstva so se od leta 2000 le malo spreminjale in so trenutno 19 % pod evropskim povprečjem. Tudi pri industrijskih odjemalcih električne energije se cene niso bistveno spremenile od leta 2000 in so trenutno približno 14 % pod povprečjema EU-15 in EU-25. Cene za industrijske odjemalce so v

absolutnem pogledu nižje od cene za gospodinjstva.

Graf 1: Povprečne cene električne energije za en kWh

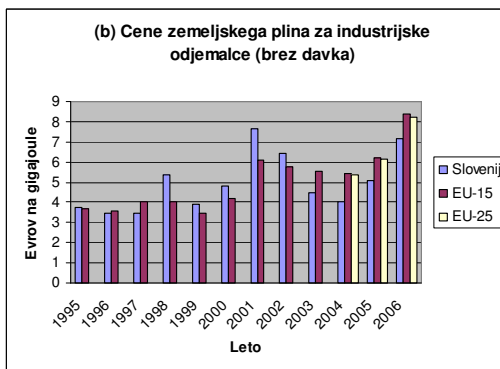
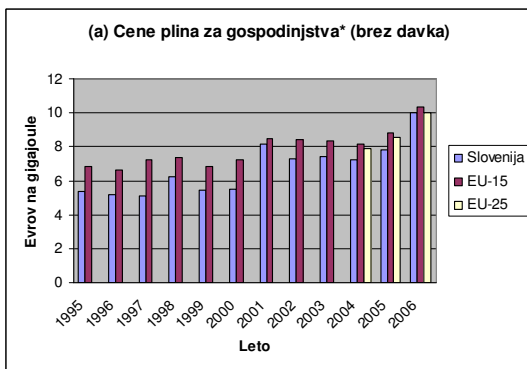

Vir: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Cene zemeljskega plina

Cene za gospodinjstva so od leta 1995 sledile rastočemu trendu in trenutno ustrezajo povprečju v državah EU-25. Cene za industrijske odjemalce so se skozi leta spreminjale, v zadnjih treh letih pa postopoma rastle in se trenutno gibljejo približno 13 % pod evropskim povprečjem. Cene za industrijske odjemalce so v absolutnem pogledu nižje od cene za gospodinjstva.

Graf 2: Povprečne cene zemeljskega plina za en gigajoule dobavljene energije

Vir: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Dodatne informacije

Če želite izvedeti več o trgih energije v Sloveniji ali v drugih državah članicah, obiščite:

www.agen-rs.si (Slovenski regulator trga energije);

http://ec.europa.eu/energy/electricity/benchmarking/index_en.htm (primerjalna poročila);

http://www.ceer-eu.org/portal/page/portal/EREGG_HOME/EREGG_DOCS/NATIONAL_REPORTS/2006

(nacionalna poročila).

Druge preglednice podatkov o Sloveniji in drugih državah članicah lahko najdete na naslovu:

http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/facts_en.htm.

Kaj pomeni ...?

Koncentracija: stopnja, s katero manjše število podjetij obvladuje velik delež celotne proizvodnje/oskrbe.

Zamenjave dobavitelja: odločanje odjemalcev za zamenjavo dobavitelja elektrike/plina ali za sklenitev drugačnih pogojev dobave s trenutnim dobaviteljem.

SODO in UPO: sistemski operater distribucijskega omrežja oziroma upravljavec prenosnega omrežja.

Neodvisni dobavitelj: dobavitelj, ki je neodvisen od proizvajalcev in sistemskih operaterjev distribucijskega omrežja.

Odpiranje trga: možnost odjemalcev, da lahko izbirajo alternativne dobavitelje.

Ločevanje: postopek ločevanja funkcij prenašanja in distribucije od funkcij proizvodnje in/ali dobavljanja.

Vertikalno integrirano podjetje: podjetje, ki opravlja dejavnost na več kot enem delu dobavne verige, tj. proizvodnja/uvoz, prenos, distribucija in/ali dobava.

Izjava o omejitvi odgovornosti

Pogledov, ki jih izraža ta dokument, ni na noben način sprejela ali odobrila Evropska komisija in jih ni mogoče razumeti kot izražanje mnenja Komisije. Komisija ne jamči za točnost podatkov v tem dokumentu in ne sprejema nobene odgovornosti za uporabo teh podatkov.